

РЕЦЕНЗИЯ

от проф. д-р Георги Асенов Арнаудов,
преподавател в Нов български университет,
професионално направление 8.3. Музикално и танцово изкуство”,
за придобиване на образователната и научна степен „доктор“
по професионално направление 8.3. „Музикално и танцово
изкуство” с кандидат Ван Дан редовен докторант по ударни
инструменти в катедра „Духови и ударни инструменти“ към
Инструментален факултет на Националната музикална академия
„Проф. Панчо Владигеров“.

Представената ми за написване на становище дисертация на Ван Дан на тема „Изследване на техниките за изпълнение на китайските национални перкусии. Стилони и интерпретационни особености в някои от най- известните творби на Ван Идонг, Ван Баоцан, Ван Гуоджие, Лю Ханлин и Ли Минсюн“ е развита в рамките на един наистина впечатляващ обем от 202 страници. Текстът на дисертационният труд съдържа **Увод**, пет глави, озаглавени съответно **Глава I**. Изпълнителски техники при традиционните китайски мембранни перкусии, **Глава II**. Анализ на произведението „Гу Уей“ на Ван Идонг, **Глава III**. Анализ на произведението „Бик се бори с тигър“ на Ван Гуоджие и Ван Баоцан, **Глава IV**. Анализ на произведението „Решителната битка между Чу и Хан“ на Лю Ханлин, **Глава V**. Анализ на произведението „Драконът се извисява, тигърът скача“ на Ли Минсюн, **Заклучение**, **Приноси на дисертационния труд**, **Списък на публикациите**, **Библиография**. Всяка една от тези подглави глави има свои подглави, построени и систематизирани методично, които помагат за изграждането на логиката на изследването.

От септември 2022 г. Ван Дан е редовен докторант по ударни инструменти в катедра „Духови и ударни инструменти“ към Инструментален факултет на Националната музикална академия „Проф.

Панчо Владигеров“ с научен ръководител е проф. д-р Татяна Кърпарова. Тя е завършила бакалавърска степен в Педагогически университет Анян в Хенан, Китай и е придобила магистърска степен в Беларуски държавен педагогически университет в Минск, Беларус. В периода на своето обучение и последвалото професионално развитие Ван Дан се утвърждава като активен интерпретатор на китайски ударни инструменти с богата концертна и конкурсна артистична активност, както в Китай, така и в България и Европа. Тя е носител е на множество национални награди и отличия, три пъти е удостоена с Националната стипендия за насърчаване. Ван Дан участва активно като солист и ансамблов изпълнител в престижни национални и международни фестивали, академични концерти и културни събития, свързани с китайската култура и музикални традиции, работи в образователна институция в Китай, активно се включва в майсторски класове с международно признати музиканти и допринася активно за популяризирането на китайската перкусионна школа чрез сценични изяви, международни проекти и културна дипломация.

Предложеният дисертационен труд е посветен на изследване с висока научна и културна значимост, насочено към съвременните композиционни и изпълнителски практики на едни от най-разпространените в Китай инструменти – перкусиите. Темата е актуална, и така както е видно от регистъра на НАЦИД без аналог в българското музикознание. Тя е навременна и добре аргументирана като концепция, и както е видно от същия регистър може да бъде приета като един от пионерите в бъдещи органиологични изследвания на български език посветени на китайските музикални инструменти. Това което прави впечатление и което е силна страна на изследването е, че актуалността та

темата е аргументирана на няколко различни нива. Това са нивото на културно-историческия контекст на хилядолетната, изключително богата и фундаментална националната идентичност на китайската музикална култура, това е представянето на перкусиите и ролята на ритъма, като основополагаща категория и структурно-образуващ елемент в китайската музика. Едно много сериозно ниво е също така и научно приложното с всички представени в текста аргументи с които дисертантката очертава научния дефицит и слабото изследване на проблематиката свързана с китайската перкусионна в международната научна литература. Бих очертал и едно, да го нарека съвременно ниво при което актуалността е обвързана с процесите на глобализация и нарастващото присъствие на китайски перкусии, както на международните сцени, така и въплъщаването им в музиката на други народи. Най-накрая, но все пак основно по значение, това е личният професионален опит на дисертантката като изпълнител.

Така очертана актуалността е обоснована едновременно като научна, културна, контекстуална и практическа, а това е една прекрасна предпоставка за автентичната стойност на едно изследване в областта на изкуствата. Нещо повече, такова едно изследване е приносно за българското, а дори и за европейското музиковедие, тъй като разширява между културните хоризонти, с въвеждането на системно развит и много добре осмислен и работещ модел за анализ на съвременната китайска инструментална практика и органология.

Ван Дан определя ясно и коректно обекта на своето дисертационно изследване и това са *„техниките за изпълнение на китайските национални ударни инструменти, разглеждани в исторически, културен и практически контекст.“* Такава една постановка разглеждаща

изпълнителската техника поставена в общокултурен и исторически контекст разширява пределно полето в което се движи изследването. Предметът на изследването е логично обоснован и конкретизиран. Фокусът е поставен върху три конкретни мембранни инструмента и това са Da Tanggu (堂鼓), Dagu – (大鼓) и Paigu (排鼓). Групата от ударни инструменти от животински кожи към която принадлежат горните три инструмента е представена ясно в корпуса на текста на дисертацията, но моята бележка е към това че инструментите са изброени като обща група, а обясненията са поставени като бележки под линия. Бележките са ясни и изчерпателни и аз бих предложил те да бъдат пренесени директно в основния текст.

Целта на дисертационния труд е ясно дефинирана и мога да изведа, че тя надхвърля рамките на описателно изследване. Тя е формулирана многоаспектно, като това множество може да бъде определено, както като изследователско и приложно, така и като – нека го нарека културно-стратегическо. Една впрочем великолепа идея за художествено-научна дисертация. Основната цел е извършването на *„систематичен анализ на техниките за изпълнение и стиловите характеристики в традиционната китайска перкусионна музика“*, която в своето разширяване цели съхраняването на *„естетиката на китайската национална музика, да предостави теоретично ръководство за съвременната изпълнителска практика и образование, както и да насърчи международното разпространение и иновативното развитие на китайската ударна култура.“*

Задачите които си е поставила дисертантката са ясно и логически подредени от теоретичното към практическото, а оттам и към ясно изразените конкретизации. Те са фокусирани върху преглед на научната

литература, представяне и класифициране на инструментите, изследване на творческите подходи и стратегии на петимата избрани автори, а оттам и към конкретно изследване на творбите, личен опит и фокусиране върху педагогически подходи.

Използваната и вплетената в структурата на изследването методология е многостранна и адекватна на предмета на изследване. Тя включва музикален и културно исторически анализ на контекста, лична изпълнителска практика, която води до богат емпиричен опит, анализ на аудио и видео материали, както и анализ на методики и обучителни практики. Изборът на съчетаване на аналитични и емпирични методи в случая е особено подходящо за такъв тип дисертационно изследване и мога спокойно да заявя че резултатът е забележителен.

Както вече споменах, всяка една от петте глави на дисертацията съдържа свои множество „подглави“ които изграждат една великолепна логика на развитието на изследването. Петте глави са подредени в посоката от разглеждането на общото в типологията на перкусионните инструменти към следващите конкретизации представляващи детайлни анализи на отделните произведения. Всяка глава има: ясно въведение; ясна и конкретна вътрешна структурирани части; ясен фокус върху конкретен аспект – техника на свирене, поведение и език на тялото, интерпретационни аспекти, представен личен опит. Още веднъж подчертавам пределната яснота и конкретика въведени от дисертантката и считам това за особено сериозен научно-практически принос.

Четири глави са посветени на конкретизациите като Глава II е осъществява задълбочен анализ на творбата „Гу уей“ от композитора Ван Идонг, с ясен фокус върху звукоизвличането, вплетените изпълнителски техники, движението на тялото и методите за подготовка и обучение.

Глава III е посветена на композицията „Бик се бори с тигър“ на Ван Гуоджие и Ван Баоцан в контекста на барабанната традиция на Дзянджоу и нейната хилядолетна историческа еволюция, с изследване ролята на езика на тялото, и техниките на изпълнение и педагогическите подходи за тяхното овладяване. Глава IV разглежда произведението „Решителната битка между Чу и Хан“ на Лю Ханлин отново чрез анализ на изпълнителските техники, ансамбловите комбинации и личния практически опит при интерпретацията на творбата. Глава V предлага цялостен анализ на произведението от Ли Минсюн „Драконът се извисява, тигърът скача“ обхващащ структурата, ключовите изпълнителски техники, трудностите при изпълнението и художествено-естетическата му стойност. Намирам систематично използваното във всяка една от тези глави представяне на автора, на инструментите и съответно на всяка една от творбите и тяхното съчетание с различни исторически и културни контексти за приносно и ценно. Като особено приносно приемам и факта на извеждането на различните творчески характеристики и авторски стратегии в изследваните четири творби, при това поставено в един най-съвременен контекст.

Аз съм имал прекрасната възможност да се запозная при мои посещения в Китай с невероятните изразни средства на тези музикални инструменти и тяхната традиция и мога да потвърда че дисертантката е представила на български език една великолепна изследователска картина на богатството на тази музика.

Теоретичната основа на разработката е изградена върху обширна и добре структурирана библиография съдържаща 110 библиографски единици написани основно на китайски език, но също така и представени интернет източници. Те са цитирани коректно и точно в корпуса на текста

на дисертацията, а използваната литература е осмислена критично, много точно и систематично.

Към дисертационният труд са представени шест публикации написани във връзка с темата на дисертационния труд. Три от тях са в сборници на Докторантски четения, Сборник с материали от научна среща на докторанти от Националната музикална академия "Проф. Панчо Владигеров" в изданията от 2023, 2024 и 2025 г. с ISSN 2367-4873 (print), а останалите три в сборниците от 2024 и 2025 година на Пролетни научни четения .... – Пловдив: Акад. за музикално, танцово и изобразително изкуство, ISSN 1314-7005 (print) и ISSN 2738-7720 (online). И двете издания са включени в Националния референтен списък на съвременни български научни издания с научно рецензиране. Те са посветени на анализ на изпълнителски задачи, на езика на тялото и движенията на тялото в китайските етнически перкусионни изпълнения, на представяне на ударни инструменти в различни традиции, на богатото историческо наследство в развитието на китайската перкусионна музика и отново ще подчертая, че напълно съответстват на темата на дисертационното изследване.

Аз приемам напълно изведените в текста на дисертацията пет приноси насочени основно към изграждането на систематизирана, аналитична и методологична рамка на невероятното богатство на изпълнителските техники при традиционните китайски мембранни ударни инструменти с конкретизации върху трите избрани инструмента и чрез приносно осъществен сравнителен анализ на четири значими и представителни съвременни произведения от китайски автори. Тя е приносна и в изследването на интегрирането на многообразните изпълнителски практики с езика на тялото, с разработване на

педагогически приложими методически насоки и обогатяване на художествено-естетическия дискурс в областта на китайската перкусионна музика.

Запознат съм в основи с текста на представеният ми от дисертантката автореферат който съдържа 67 страници и много точно и ясно представя основните положения и проблематики вплетени в текста на дисертационното изследване.

На основата на горепосочените мои коментари, бележки и разсъждения си позволявам да оценя високо и по достойнство цялостната изследователска дейност на дисертантката Ван Дан по това приносно изследване и написване на дисертацията. Поздравявам също така и нейният научен ръководител Проф. д-р Татяна Кърпарова за работата ѝ с дисертантката и оказаното съдействие. Така, с настоящето бих желал да предложа на уважаемото Научно жури да присъди на Ван Дан образователната и научна степен „доктор” по специалност 8.3. „Музикално и танцово изкуство”.

София, 08.02.2026 г.

Проф. д-р Георги Асенов Арнаудов